

DR
Direktionssekretariatet
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
0999 København C.

København den 8. januar 2008

Klage over skjult reklame for Falck på P4

Flemming Jensen har ved mail af 5. november 2007 indgivet en klage til Radio- og tv-nævnet med anbringende om udsendelse af skjult reklame for Falck på P4.

Flemming Jensen har anført følgende i sin klage:

"Jeg hører dagligt DR p4 københavnsradio og her bliver der dagen igennem fortalt lytterne hvad FALCK kører og laver når der er sket et færdselsuheld eller der er tabt en eller anden genstand ude på vejnettet eks. FALCK er på vej, FALCK er på stedet, FALCK er kørt fra stedet. Der er ingen andre firmaer som for denne opmærksomhed. Firmaer der reparerer trafiklyset på vores gader og veje bliver ikke nævnt med firmanavn, her lyder det eksempelvis, teknikker er på vej, hvis det kommunale brandvæsen er på gaden, hedder det brandvæsnet er på vej men ikke hvilket kommunalbrandvæsen. FALCK for her en masse reklame i DR P4 KØBENHAVNSRADIO. Det mener jeg ikke er helt efter bogen."

Beskrivelse

DR har med sit høringssvar tilsendt Radio- og tv-nævnet to udsendelser på P4 fra henholdsvis den 3. og 5. november 2007, hvilket svarer til i alt 10 timers udsendelser. Heraf har Nævnet hørt halvdelen¹ igennem og kan konstatere, at der ofte sendes trafikmeldinger i udsendelserne. Trafikmeldingerne omfatter eksempelvis oplysninger om tog- og busdrift, vejnettet, færgedrift mv. I den forbindelse interviewes fx passagerer, DSB samt Scandlines. Der oplyses endvidere om ulykker, og kun en enkelt gang den 5. november kl. 8-9 blev der i forbindelse med omtalen af en ulykke oplyst,

¹ Den 3. november kl. 7-8 og 5. november kl. 7-10 og kl. 15-16

Mediesekretariatet

Vognmagergade 10, 1.
1120 København K

Telefon 3318 6868
Telefax 3318 6869

radrad@mediesekretariatet.dk
www.mediesekretariatet.dk

CVR nr. 11 88 46 52

Bank: Danske Bank
Reg.nr. 0216
Konto nr. 4069 050336

at Falck var på vej til stedet. De fleste trafikmeldinger gives af en journalist ansat af DR uden angivelse af, hvor oplysninger kommer fra.

Høring

DR v/generaldirektør Kenneth Plummer har i hørings svar af 21. november 2007 anført følgende kommentarer til Flemming Jensens klage:

"...

DR kan oplyse, at DR betragter hurtig og troværdig trafikinformation som en vigtig del af sin public service opgave. Derfor overvåger DR trafiksituationen indenfor både kollektiv trafik og vejtrafikken over hele landet 24 timer i døgnet og udsender efter behov døgnet rundt service- og trafikinformation.

For at kunne gøre det, trækker DR på adskillige kilder, der hver for sig bidrager med data, som redaktionelt sammensættes til den troværdige trafikinformation, som kendes fra radio, web og tekst-tv.

God trafikinformation på vejene tjener flere formål. For det første bidrager det til at højne trafikikkerheden. Bilister, der er informeret om ulykker, kødannelser eller udrykningskøretøjer har bedre mulighed for at forudse farlige situationer i trafikken og undgå nye uheld. Dernæst kan god trafikinformation også bidrage til at trafikken glider bedre og trafikanterne kommer hurtigere igennem kritiske punkter på vejnettet og dermed sparer transporttid.

På vejtrafikken bruger DR flere kilder og de mest anvendte er politiet, vejdirektoratet, trafikanter på stedet, Falck og Dansk Autohjælp. På Sjælland er det hyppigt Falck, der anvendes som kilde, fordi selskabet her har mange vejopgaver, men i store dele af resten af landet er det Dansk Autohjælp, der har kontrakt med Vejdirektoratet om oprydning på vejene. Her er det så Dansk Autohjælp der omtales eller citeres. Når det gælder ambulancekørsel og brandslutning i for eksempel København, er det Københavns Brandvæsen, der løser opgaverne, og her omtaler DR hyppigt Københavns Brandvæsen både som kilde og som aktør.

DRs hensyn er således alene at få så detaljerede og pålidelige informationer om en given hændelse som muligt. DR søger informationerne hvor de findes, og hvor erfaringen siger, at de er i en tilfredsstillende kvalitet.

DR ønsker åbenhed om de kilder, der anvendes. Derfor nævner DR ofte kilden ved navn så brugerne ved hvem, der er leverandør af de data der anvendes i formidlingen. Hvis det drejer sig om en Falck-ambulance under udrykning kan det desuden være væsentligt, at bilisterne ved, at de skal holde udkig efter en af de kendte Falck-biler. Derfor nævnes Falck.

Som det fremgår bruger DR både offentlige myndigheder, private firmaer og ind imellem også enkelte trafikanter som kilder. Hensynet er alene hvorfra DR kan få pålidelige informationer hurtigt. Der er tale om meget konkrete, objektive informationer, som er uden fare for at være farvet af personlige eller politiske holdninger, og har DR på dette område ingen særlige hensyn at balancere i forhold til DRs uafhængighed.

Det skal understreges, at der ikke er tale om nogen form for betaling eller andre økonomiske aftaler med kilderne.

Omtalen af Falck og lignende firmaer udgør altså ikke nogen form for åben eller skjult reklame, men er normal praksis for kildeangivelse. I det omfang der måtte foreligge en fremhævelse af Falck er den således berettiget ud fra redaktionelle kriterier og som kildeangivelse.

CD'er med P4s udsendelser fra henholdsvis den 3. og 5. november vedlægges."

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed jf. lovbekendtgørelse nr. 338 af 11. april 2007 på sit møde den 19. december 2007 behandlet sagen og skal udtale:

Flemming Jensen har ved mail af 5. november 2007 indgivet en klage til Radio- og tv-nævnet med anbringende om udsendelse af skjult reklame for Falck på P4. Flemming Jensen begrunder sin klage med, at P4 dagligt og gentagne gange oplyser, når Falck er tilkaldt til fx et ulykkessted, hvorimod P4 ikke nævner andre firmaer.

Nævnet har gennemlyttet ca. 5 timers udsendelser på P4 fra henholdsvis den 3. og 5. november 2007 og kan konstatere, at der ofte sendes trafikmeldinger i udsendelserne. Det oplyses imidlertid kun en enkelt gang den 5. november kl. 8-9 i forbindelse med en ulykke, at Falck er på vej til stedet.

I henhold til § 3, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen skal reklamer klart kunne identificeres som sådanne, således at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer. I radio skal et reklameindslag eller en reklamebloks begyndelse og afslutning således angives tydeligt ved hjælp af lydsignal eller speakertekst, eventuelt begge dele, jf. reklamebekendtgørelsens § 3, stk. 3.

Radioreklamer, der udsendes i strid med reglerne, er såkaldt skjult reklame, som er ulovlig.

Definitionen af skjult reklame, som den er beskrevet i direktiv 89/552/EØF², finder udelukkende anvendelse for tv og ikke radio.

Kommissionens fortolkningsmeddelelse³, herunder indførelsen af begrebet "uberettiget fremhævelse", finder ligeledes kun anvendelse for tv, men det er Nævnets opfattelse, at det er de samme overvejelser og afvejsninger, der er relevante for at vurdere hvorvidt, der er tale om skjult reklame i radio.

DR oplyser i sit hørings svar, at DR på vejtrafikken bruger flere kilder, hvoraf de mest anvendte er politiet, vejdirektoratet, trafikanter på stedet, Falck og Dansk Autohjælp. På Sjælland er det hyppigt Falck, der anvendes som kilde, fordi selskabet her har mange vejopgaver, men i store dele af resten af landet er det Dansk Autohjælp, der har kontrakt med Vejdirektoratet om oprydning på vejene. I disse områder er det Dansk Autohjælp, der omtales eller citeres. Når det gælder ambulancekørsel og brandslutning i for eksempel København, er det Københavns Brandvæsen, der løser opgaverne, og her omtaler DR hyppigt Københavns Brandvæsen både som kilde og som aktør.

² Skjult reklame defineres i Artikel 1 d i direktivet som "mundtlig eller visuel fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer, når fremhævelsen er tilsigtet fra tv-radio-spredningsorganets side i reklame-øjemed og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse. En fremhævelse anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod vederlag eller lignende betaling".

³ Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være ret vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v. Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om "Fjernsyn uden grænser" i forbindelse med reklamer (2004/c 102/02), bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet "uberettiget fremhævelse" af varer eller en virksomheds varemærke eller navn mv. Det urimelige kan bl.a. ligge i, at den pågældende vare fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i de udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis en vare fx fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, tyder det på, at der foreligger skjult reklame.

DR understreger endvidere, at der ikke foreligger økonomiske aftaler med kilderne, men at omtale af at der fx er en Falck-ambulance på vej til et ulykkessted, alene er redaktionelt begrundet, da lytterne ved udrykning således kan holde udvig efter en Falck-bil. Endelig er omtalen efter DRs opfattelse udtryk for sædvanlig kildeangivelse.

Det er som udgangspunkt Nævnets vurdering, at nævnelse af Falck m.fl. i udsendelserne, såfremt omtalen er neutral og relevant, ikke udgør skjult reklame. Det forhold, at Falck kun nævnes på neutral vis i løbet af 5 timers udsendelser, som i øvrigt indeholder en række trafikmeldinger, medfører efter Nævnets opfattelse, at der ikke forekommer skjult reklame for Falck i udsendelserne den 3. og 5. november 2007 på P4.

Endelig finder Nævnet ikke anledning til at betvivle DRs oplysninger om, at DR ikke kun anvender Falck, som kilde, men anvender alle relevante kilder, og at omtalen alene er redaktionelt begrundet.

På baggrund heraf træffer Radio- og tv-nævnet følgende

AFGØRELSE:

Der forekommer ikke skjult reklame i strid med § 3, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen i udsendelserne sendt henholdsvis den 3. og 5. november 2007 på P4.

Christian Scherfig
formand

/Christina Sigvardt
nævnsssekretær